

ΑΠΟ ΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ ΤΟΥ ΣΑΜΠΛΑ

Η μυστηριώδης δολοφονία του πυργοδεσπότη κ. ντε Μαρσελάνζ. Το μίσος της πεθεράς του και της σύζυγού του. Η άμνηστια της δικαιοσύνης. Το περιλαίμιο του σκύλου. Η σύλληψις δύο υπόπτων. Η συνταρακτική δίκη. Όπου κανείς δεν τολμάει να κατηγορήσει τους πραγματικούς δολοφόνους, κλπ.

—Δεν μπορούσε να πεθάνη πιο μπροστά από τον ό βάνουσο!... είπε η κόμισσα ντε Σαμπλά.

Ο Μπρεσόν κι' ο Άρζακ τη νύχτα του εγκλήματος

πολύ συχνά, ή δικαιοσύνη, αν και γνωρίζε ποιάς εινε ο ένοχος σ' ένα έγκλημα, έντούτοις δεν τολμά να τον τιμωρήσει, είτε έπειδή ύφίσταται ανθρώπινες επίδράσεις, είτε διά λόγους «κοινωνικής σκοπιμότητας».

Ένα έβράδυ, την 1 Σεπτεμβρίου 1840, σ' ένα από τα περίπερα του πύργου του Σαμπλά, στη γαλλική έπαρχια Πύ, ο οικοδεσπότης κ. ντε Μαρσελάνζ, ένας τύπος άγρότου που προτιμούσε να κοιμάται στο σταύλο με τίς άγελάδες του παρά σ' ένα κρεβάτι με καθαρά σεντόνια, ένω έτραγε με τρείς-τέσσαρες από τους ύποστατικούς του, είπε ξαφνικά στην ύπρετρια που τούδ σερβίριζε:

—Δεν ξέρω τί έχω άπόψε και κρυώνω! Βάλε κανένα ξύλο στο τζάκι.

Τη στιγμή όμως που ή ύπρετρια πλησίαζε στο τζάκι, κρατώντας στα χέρια της μερικά κούτσουρα, ένας πυροβολισμός άκούστηκε μέσα στη νυχτερινή σιγή. Το τζάκι ενός παραθύρου έσπασε σε μικρά κομμάτια, ένω ο κ. ντε Μαρσελάνζ έπεφτε κάτω νεκρός. Ο Ιατροδικαστής, που τον εξέητασε άργότερα, θρήκε το δείξιό του πνεύμονα πολτοποιημένο και την καρδιά του τρυπημένη από σκάγια.

Μόλις πέρασαν ή πρώτες στιγμές τρόμου, οι ύποστατικοί του πυργοδεσπότη έτρεξαν έξω για να συλλάθουν το δολοφόνο. Τού κόκκου όμως έψαξαν δεξιά και άριστερά. Δεν μπόρεσαν ν' ανακαλύψουν το παραμικρό ίχνος εκείνου που είχε πυροβολήσει άπ' έξω... Και τό πιο καταπληκτικό σ' αυτή την ύπόθεση, ήταν πώς είχε εξαφανιστή από τό περίπτερο και ο μανδρόσκυλος, που τόν είχαν δεμένο σ' ένα δέντρο, μαζί με την άλυσίδα του. Δεν ύπήρχε, λοιπόν, καμμιά άμφιβολία, ότι ο δολοφόνος όζ ήταν άνθρωπος γνωστός στο σκύλο, άφορ κατώρθωσε να τόν λύσει και να τόν πάρη μαζί του, χωρίς τό ζωό να άλυχτεί...

Μά ποιάς ήταν ο φονιάς ; ***

Την άλλη μέρα τό πρωί, ή κυρίες ντε Σαμπλά, δηλαδή ή γυναίκα και ή πεθερά του κ. ντε Μαρσελάνζ, έ πληροφορούντο τη «συμφορά» που τούδ χτύπησε. Πρέπει τώρα να σημειωθή, ότι ο πυργοδεσπότης ζούσε άπό πολλά χρόνια χωρισμένος από τη γυναίκα του, αν και είχαν παντρευτή από έρωτα. Η σύζυγός του μάλιστα, είχε άλλάξει τόσο πολύ αισθήματα άπέναντί του, ώστε ξαναπήρε τό οικογενειακό της όνομα. Τη σύζυγική εύτυχία του Μαρσελάνζ την είχε καταστρέψει ή πεθερά του. Η κόμισσα ντε Σαμπλά, μία γυναίκα άγέροχη και περήφανη, έξαιρετικά δύσκολη στο ζήτημα της καλής συμπεριφοράς, δεν μπορούσε να ύποφέρει τούδ άγροίκους τρόπους του γαμπρού της. Σιγά-σιγά, κατώρθωσε, με τά πεφινητικά της σόγια και με τά φαρμακερά της λόγια, να κάνει την κόρη της τη Θεοδώρα να άντιπαθήσει πρώτα τόν άντρα της, να τόν μισήσει άργότερα—και να τόν έγκαταλεί-

ψη, τέλος, στον πύργο του, μόνο κ' έρημο, για να πάη να ζήση μαζί με τη μητέρα της στο Πύ.

Την έποχή λοιπόν του έγκλήματος, όλη ή άγάπη που έτρεφε άλλοτε ή Θεοδώρα για τό σύζυγό της, μεταβλήθηκε σε μίσος. Μιά μέρα, μάλιστα, δεν δίτασε να πη σε μία έργαρία έργοχείρων :

—Όταν μάθω πώς ο άντρας μου έπεσε σε κανένα γκρεμό έγινε κομμάτια, δεν θά δοκιμάσω την παραμικρή λύπη!...

Θέλετε τώρα να μάθετε πώς υπεδέχθη ή κόμισσα ντε Σαμπλά την είδηση του τραγικού θανάτου του γαμπρού της; Άρχιζε να τρίβη τά χέρια της από χαρά, λέγοντας συγχρόνως:

—Δεν μπορούσε να πεθάνη πιο μπροστά από τό γουρουνάκι για να μάς άπαλλάξη μία ώρα άρχήτερα από την παρουσία του!...

Τά ίδια αισθήματα άπέναντι του κ. ντε Μαρσελάνζ είχαν και ή καμαριέρα της κομησίας, ή Μαρία Μπουρντόν, και ο ύπρετης Ζάκ Μπρεσόν. Η άλήθεια εινε, ότι τά δύο αυτά ύποκειμενα δούλευαν πρώτα στον πύργο του Μαρσελάνζ. Μά ο πυργοδεσπότης άναγκάστηκε να τούδ διώξη γιατί τόν έκλεβαν άπό το στολα. Η κόμισσα ντε Σαμπλά φάνηκε τότε πρόθυμη να τού πάρη στην ύπηρεσία της—άδιαφορώντας για τό κομμάτι όνομα που εινε ντε Σαμπλά!... Άπό κείνη την έποχή ή Μαρία και ο Ζάκ, είτε επειδή ήβησαν να φανούν εύχάριστα στην κυρία τους, είτε έπειδή μισούσανε πραγματικά τόν Μαρσελάνζ, δεν έπαυαν ν' άπειλούν φανερά τόν πυργοδεσπότη του Σαμπλά.

—Θά τού δείξω έγώ αυτό του παληανθρώπου! Έλεγε στις ταβένες ο Ζάκ Μπρεσόν.

—Εινε τυχερός ο Μαρσελάνζ που έχει γυναίκα σαν την κυρία Θεοδώρα! Έλεγε ή Μαρία στις γυναικούλες που συναντούσε στα διάφορα καταστήματα. Άν ήμουν έγώ στη θέση της, δεν τόν είχα εηλητηριάσει από καιρό!...

Φαίνεται πώς ο Μαρσελάνζ θά τά είχε πληροφορηθή όλα αυτά, γιατί συχνά έλεγε σε φίλους του :

—Έχω ένα θλιβερό προάσθημα, ότι θά με σκοτώσουν ο Μπρεσόν και ή Μπουρντόν. Γι' αυτή τη δουλειά τούδ πήρε σ' στίτι της αυτή ή όχιά, ή πεθερά μου!...

Η άνακρίσεις για την άνακάλυψη του δολοφόνου του κ. ντε Μαρσελάνζ προχωρούσαν σιγά-σιγά, έπειδή οι χωρικοί φανό-

—Όταν μάθω πώς ο άντρας μου έπεσε σε κανένα γκρεμό έγινε κομμάτια, δεν θά δοκιμάσω την παραμικρή λύπη!...

Θέλετε τώρα να μάθετε πώς υπεδέχθη ή κόμισσα ντε Σαμπλά την είδηση του τραγικού θανάτου του γαμπρού της; Άρχιζε να τρίβη τά χέρια της από χαρά, λέγοντας συγχρόνως:

—Δεν μπορούσε να πεθάνη πιο μπροστά από τό γουρουνάκι για να μάς άπαλλάξη μία ώρα άρχήτερα από την παρουσία του!...

Τά ίδια αισθήματα άπέναντι του κ. ντε Μαρσελάνζ είχαν και ή καμαριέρα της κομησίας, ή Μαρία Μπουρντόν, και ο ύπρετης Ζάκ Μπρεσόν. Η άλήθεια εινε, ότι τά δύο αυτά ύποκειμενα δούλευαν πρώτα στον πύργο του Μαρσελάνζ. Μά ο πυργοδεσπότης άναγκάστηκε να τούδ διώξη γιατί τόν έκλεβαν άπό το στολα. Η κόμισσα ντε Σαμπλά φάνηκε τότε πρόθυμη να τού πάρη στην ύπηρεσία της—άδιαφορώντας για τό κομμάτι όνομα που εινε ντε Σαμπλά!... Άπό κείνη την έποχή ή Μαρία και ο Ζάκ, είτε επειδή ήβησαν να φανούν εύχάριστα στην κυρία τους, είτε έπειδή μισούσανε πραγματικά τόν Μαρσελάνζ, δεν έπαυαν ν' άπειλούν φανερά τόν πυργοδεσπότη του Σαμπλά.

—Θά τού δείξω έγώ αυτό του παληανθρώπου! Έλεγε στις ταβένες ο Ζάκ Μπρεσόν.

—Εινε τυχερός ο Μαρσελάνζ που έχει γυναίκα σαν την κυρία Θεοδώρα! Έλεγε ή Μαρία στις γυναικούλες που συναντούσε στα διάφορα καταστήματα. Άν ήμουν έγώ στη θέση της, δεν τόν είχα εηλητηριάσει από καιρό!...

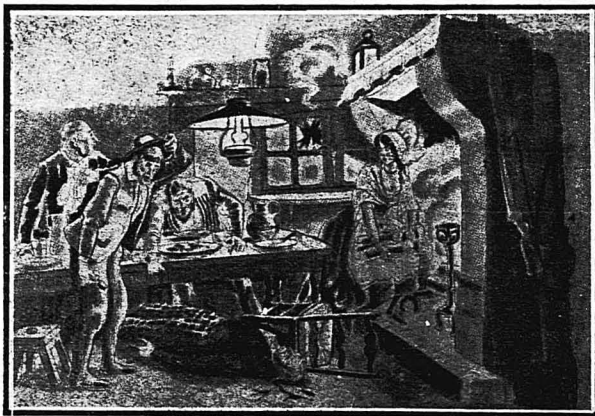
Φαίνεται πώς ο Μαρσελάνζ θά τά είχε πληροφορηθή όλα αυτά, γιατί συχνά έλεγε σε φίλους του :

—Έχω ένα θλιβερό προάσθημα, ότι θά με σκοτώσουν ο Μπρεσόν και ή Μπουρντόν. Γι' αυτή τη δουλειά τούδ πήρε σ' στίτι της αυτή ή όχιά, ή πεθερά μου!...

Η άνακρίσεις για την άνακάλυψη του δολοφόνου του κ. ντε Μαρσελάνζ προχωρούσαν σιγά-σιγά, έπειδή οι χωρικοί φανό-

τουςαν τρομοκρατημένοι από μία άόρατη δύναμη, που δούσε άφνη να μαρτυρούσανε στούδ άντιπροσώπους του ύποπτου μου δσα γνωρίζανε σχετικά με τό μυστηριώδες αυτό έγκλημα Θεωρούμε περιττό να σάς πωμε με ότι από κανενός τό μισού δεν πέρασε ή σκέψη να ύποπτευθη τίς κυρίες ντε Σαμπλά μολοντί και ή μητέρα και ή κόρη δεν φρόντισαν ποτέ να κρύψουν τό μίσος τους έναντίον του πυργοδεσπότη—εινε μίσος τυφλό, που δεν τό δικαιολογούσε τίποτα, έκτός από την πνευματική και ψυχική διαστρέψη τών δύο γυναικών.

Και ίσως ή άνακρίσι να προηρείτο του έργου της, έμολογώντας πώς δεν μπορούσε να έξιχνιάσει τό «μυστήριο του Πύργου του Σαμπλά»—στο χρόνια κείνα, ή άστυνομική και άνακριτική έπιστήμη έ-

Ο κ. ντε Μαρσελάνζ, έπεσε κάτω νεκρός...

σκόταν άκόμη στα σπάργανά της,—δταν, ξαφνικά, από μιá άσήμαντη ένδειξη, ή δικαιοσύνη μπόρεσε νά θρή τό μύτο της σκοτεινής αυτής υποθέσεως.

Ένα παιδάκι, παίζοντας στην καλύβα όπου έμενε κάποιος Άρζάκ, θοσκόσ στην ύπηρεσία της κομήσης ντε Σαμπλά, θρήκε κρυμμένο στο θάθος μιás κάσας, ένα κολλιέ σκόλου—του μανδρόσκουλο άκριβώς που είχε εξαφανισθή από τόν πύργω τή νύχτα του έγκλήματος! Ο Άρζάκ συνελήφθη άμέσως, μά άνήθηκε κατηγορηματικά τήν ένοχή του στο έγκλημα... Συγχρόνως, ένας χωρικός άποφάσισε νά άφήση κατά μέρος τήν έπιφυλακτική στάσι που κρατούσε ως τότε και νά πληροφορή τόν άνακριτή, ότι τή νύχτα που σκότωσαν τόν Μαρσελάνζ, είδε έναν άνθρωπο νά περιφέρεται έξω από τόν πύργω του Σαμπλά, κρατώντας στα χέρια του ένα τουφέκι.

Από τή στιγμή εκείνη, ο άνακριτής σχημάτισε τήν πεποίθησι, ότι ο Μπρεσόν, ο όποιος από καιρό άπειλούσε ότι θά «κωνόνιση» τόν Μαρσελάνζ, πήγε μιá νύχτα στον πύργω του, έβλεψε τόν μανδρόσκυλο, τόν έδωσε του Άρζάκ γιά νά τόν μεταφέρη άλλοι, μακρρά, και ύστερα, πλησιάζοντας στην έπαυλι, πυροβόλησε έξω από τόν χαμηλό παράθυρο και σκότωσε τόν πρώην κύριο του...

Άν ή στάσι της κομήσης ντε Σαμπλά και της κόρης της μπρός στο φέρετρο του δολοφονηθέντος, έκανε πολύ κόσμο ν' άγανακτήση έναντιον τών δύο αυτών γυναικών, ή όποιες λησιμόνησαν και τόν στοιχειώδη σεβασμό που ώφειλαν σ' ένα νεκρό και άρχισαν νά τόν θρίζουν χυδαία μέσα στην έκκλησία, ή όλοφάνερη προσπάθεια τών δύο κυριών, κατά τή διάρκειά της δικής, νά έλαφρύνουν τή θέσι τών κατηγορουμένων Μπρεσόν και Άρζάκ, έγινε άφορμή νά διερωτηθούν πολλοί μήπως αυτές έβλααν τούς υπήρητες τους νά σκοτώσουν τόν Μαρσελάνζ. Κανείς όμως δεν τόλμησε νά διατυπώση φανερά αυτή τήν ύπόνοια, γιαντί ή κυρίες ντε Σαμπλά ήσαν πρόσωπα σεβαστά και πανίσχυρα σ' όλη τήν περιφέρεια!...

Ο Μπρεσόν και ο Άρζάκ υπερασπίστηκαν τόν έναυτό τους με ζωηρό πείσμα, χωρίς όμως νά μωρεσουν νά παρουσιάσουν έπαρκή στοιχεία της άθωότητός τους. Η δικαιολογίες μάλιστα που παρουσίασε ο Μπρεσόν, ήσαν τόσο κομικές, ώστε συχνά προκαλούσαν τά γέλια και αυτού άκόμα τού συνηγόρου του!...

Περισσότεροι από πενήντα μάρτυρες έξετάσθησαν στη δική αυτή, χωρίς νά μωρέση κανείς νά καταθέση κάτι θετικό και συγκεκριμένο. Τό περίεργω όμως εινε ότι: όλοι άφησαν με τό ύφος τους νά έννοηθή, ότι ήξεραν πολλά περισσότερα από εκείνα που έλεγαν. Και όλοι έβριχναν κάθε τόσο δειλές ματιές πρós τόν μέρος τών κυριών ντε Σαμπλά, ή όποιες παρακολουθούσαν τή δική με άκατάδεχτη άπάθεια, χάνοντας τήν ψυχραιμία τους μονάχα όταν έβλεπαν ότι κινδύνευε τό κεφάλι τών κατηγορουμένων.

Η ύπόνοια, ότι ή δυο γυναίκες ήσαν οι ήθικοί άυτοργοί του έγκλήματος, μετέβλήθη σε θεβαιότητα από τή στιγμή που οι δικασταί και τó άκροατήριω είδαν τόν Ζάκ Μπρεσόν νά σηκώνεται δρθιος και νά φωνάζη:

—Έπί τέλους, άς τελειώνουμε. Καταδικάστε μας, αλλά μά μάς θασανίζετε περισσότερο, άφου δεν πρόκειται νά μά θετε ποτέ τή ν ά λ ή θ ε ι α !...

—Υστερ' από τήν κατηγορηματική αυτή διαβεβαίωσι, οι δικασταί θεώρησαν υποχρέωσι τους νά θγάλουν τήν άπόφασί τους μιá ώρα άρχύτερα. "Ηξεραν θεβαια ότι στο έδώλιο τών κατηγορουμένων έπρεπε νά κάθονται και δυο άλλα πρόσωπα: ή κόμησα ντε Σαμπλά και ή κόρη της! Ποιός όμως θά ήταν εκείνος που θά τολμούσε νά άπειυθύνη μιá συγκεκριμένη κατηγορία έναντιον τών δυο γυναικών που άνηκαν σε μιá από τίς παλιές και άριστοκρατικές οικογένειες της περιφέρειας; Και άφου δυο ταπεινω υπήρητες ανέλαμθαναν τήν ευθύνη του έγκλήματος—ο Μπρεσόν μιλούσε πάντοτε έξ ένόματος του Άρζάκ, ο όποιος φαινόταν σαν νά μην έχη συναίσθησι τί γίνεται γύρω του—καθηκοί τών δικαστών ήταν νά τους επιβόλων τήν τιμωρία που τούς άξιζε.

Ο Άρζάκ καταδικάστηκε σε δέκα έτών καταναγκαστικά έργα. Και ο Μπρεσόν σε θάνατο... Όταν άκουσε τήν καταδικαστική άπόφασι, γύρισε και κύταξε τίς κυρίες Σαμπλά, σαν ένα ταπεινό και άφοσιωμένο σκυλί, ένω ένα παράξενο χαμόγελο ζωγραφιζότανε στα χείλη του...

Η έκτέλεσι του έγινε στις 28 Μαρτίου 1843. Τήν έπομένη, ή κυρίες ντε Σαμπλά έφευγαν από τόν Πύ και πήγαιναν νά

ΣΚΕΨΕΙΣ, ΓΝΩΜΕΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

"Αν σάς πούνε ότι μιá γυναίκα, χωρίς γλώσσα μίλησε κι' ότι μάλιστα έβγαλε λόγο, νά τό πιστέψετε! "Αν όμως σάς πούν, ότι μιá γυναίκα που έχει γλώσσα, μπόρεσε νά μη μιλήση, νά μη τό πιστέψετε κατ' ούδένα λόγο.

Γαλλική παροιμία

"Η καρδιά της γυναίκας μοιάζει με τό χιόνι, τό όποιο λίγο μόνον νά λερωθή, μεταβάλλεται σε θόρβορο.

Αίμ. Ζολά

"Η γυναίκα συγχωρεί μονάχα...δταν φταίει!

Άλφ. Ντωντέ

"Η καλές γυναίκες, εινε πάντοτε καλύτερες από τούς καλούς άνδρες.

Μ. Ναπολέον

"Ο έρωτας, έπως και τό φεγγάρι, δταν δεν μεγαλώνει, μικραίνει.

Σεγκύρ

"Η γυναίκες που κοιμούνται πάντα άπάνω σε τριαντάφυλλα δεν πρέπει νά παραπονιούνται αν καμιά φορά τούς άγκυλωνει κανένα άγκάθι.

Άλφρ. Μυσσέ

"Η γυναίκες άγαπούν περισσότερο άπ' όλα, δτι άκατάληπτο και μυστηριώδες ύπάρχει στον άνδρα.

Μιá γυναίκα μωρει εύκολα νά κρατήση έναν άνδρα, μά ποτέ ένα μυστικό.

Τ' άπαλά χέρια τών γυναικών, εινε κατά κανόνα ένδειξις σκληρής καρδιάς.

Αίμ. Ζολά

"Η γυναίκα αγαπάει μονάχα μιá φορά, δταν δηλαδή γνωρίσει τόν άνδρα που όνειρεύτηκε. Κι' ο άνδρας επίσης αγαπάει μιá φορά μονάχα: "Όταν δεν τού άρέσει καμιά γυναίκα.

"Ιδανικός τύπος συζύγου εινε εκείνος που άπολογείται μπροστά στη γυναίκα του, γιά πράγματα που δεν έκανε και που ποτέ δεν εινε ικανός νά κάνη.

Ταλευράνδος

"Η καρδιά της γυναίκας μωρει νά παρατηθή άπ' τόν έρωτα, άπ' τήν φιλαρέσκεια όμως ποτέ.

"Ο έρωτας εινε μιá μανία, που τό φάρμακό της εινε τά γεράματα.

Ι. Σανδω

"Ο έρωτας της γυναίκας πάντα άποφύγει τό φώς του ήλιου.

Β. Ούγκω

"Η γυναίκες κυττάζουν περισσότερο εκείνον που δεν τίς κυττάζει.

Τό μεγαλύτερο δώρο γιά τόν άνδρα εινε ένας καλός θάνατος και μιá καλή γυναίκα.

Μ. Φρειδερίκος

Μιá έλαφρά γυναικούλα μωρει νά γίνη τό μεγαλύτερο θάρρος της ζωής σου.

Τό χειρότερο άπ' όλα τά πάθη εινε ο έρωτας. Προσβάλλει ταύτοχρόνως τό κεφάλι, τήν καρδιά και τό σώμα.

"Η γυναίκα κι' ο καλόγερος εινε οι πολυτιμότεροι πράκτορες του διαβόλου.

Βολταίρος

"Η γυναίκα δεν μωρει ν' άλλάξη τίς κακές συνήθειες του άνδρός της, μωρει

έμως νά τίς κρύψη.

Τό μυαλό σε μιá γυναίκα εινε πάντα λιγώτερο χρήσιμο από τήν όμορφιά της.

"Η γυναίκα χάνει πιό συχνά τό κεφάλι της παρά τήν καρδιά της.

Πετράρχης

"Ο έρωσ και ή πολιτική εινε ο θάνατος της φίλας.

Ντιούμπολδ

Γυναίκα άκατανόητη εινε εκείνη που δεν έννοει τούς άλλους.

Σ.τάελ

"Ο έρωσ άποτελει μιá συνεχή και γλυκεία άμφιβολία, ή όποια, δυστυχώς, διευκρινίζεται μετά τό γάμο.

Συνήθως, ή άπιστία της συζύγου ύπαγορεύεται από ένα άίσθημα έκδικήσεως, γιά τή άπογοήτευσί που της προκάλεσε ένας...κακός μήνας του μέλιτος.

Ζάν Φινό

"Ο αιώνας έρωσ εινε όκηρια του πνεύματος και κακή έξισ τού σώματος.

Άθβας Μπαζιλ

κλειστού, καλόγρης, σ' ένα μοναστήρι... "Όλοι όσοι τίς ήξεραν, έκαναν τή σκέψι πώς ή Θεία Δικαιοσύνη έπληττε τίς γυναίκες αυτές, που δεν μπόρεσε νά τιμωρήση ή ταπεινή Δικαιοσύνη τών ανθρώπων... Μά ούτε και αυτή τή φορά δεν τόλμησε κανείς νά διατυπώση φανερά τή γνώμη του! Τό όνομα τών Σαμπλά ήταν τόσο σεβαστό στην περιφέρεια, ώστε έπρεπε νά μείνη άκηλίδατο!...

